

HAR MENIGHEDSFAKULTETET PROBLEMER MED ETIKKEN?

Lektor i etik ved Aarhus Universitet Ulrik Becker Nissen skrev en artikel om Martin Luthers indholdsbestemmelse af den naturlige lov i Menighedsfakultets hedengangne tidsskrift *Ichthys* tilbage i 1996. I denne artikel når han konklusionen, at der ifølge Luther ikke findes nogen væsensforskel på en filosofisk etik og en teologisk etik, på en såkaldt human etik og en kristelig etik, når det angår den etiske fordring. I artiklen konkluderer Nissen følgende:

Spørgsmålet der står tilbage er, hvad Luthers forståelse af den naturlige lovs indholdsbestemmelse betyder for forholdet mellem den filosofiske og teologiske etik i dag. Det er her afgørende at sondre skarpt mellem (i) etikens fordring og (ii) efterlevelsen af denne fordring. På det første område er der ikke nogen væsensforskel mellem den filosofiske og teologiske etik. I spørgsmålet om efterlevelsen af etikens fordring er der tale om en kategorisk forskel. Vurderet ud fra spørgsmålet om fordringen medfører Luthers forståelse af den naturlige lov, at der ikke bliver nogen væsentlig forskel mellem den filosofiske og teologiske etik. Der er ikke nogen væsensforskel mellem den etiske fordring, der er baseret på enten filosofiske eller teologiske overvejelser. Vi må med en kendt århusiansk teolog sige, at fordringen er human. Denne forståelse er et centralt og uopgiveligt anliggende for Luther. Ud fra Luther giver det derfor heller ikke mening at tale om en kristelig fordring. Der består ikke noget kristeligt ved fordringen (*Ichthys* nr. 4, 1996).

Nissen står ikke alene med denne konklusion. Det samme har mange andre teologer anført. Spørgsmålet er, om det århusianske menighedsfakultet ikke har problemer med etikken, dersom denne konklusion er rigtig. For hvordan kan en sådan institution være luthersk forankret samtidig med, at den hævder, at den kristne kirke må afstå fra at ordinere kvinder og vie homoseksuelle?

Hvordan kan man indtage en etisk position, der forfægter, at der ikke består "nogen væsensforskel mellem den etiske fordring, der er baseret på enten filosofiske eller teologiske overvejelser" og samtidig mene, at den kristne kirke må indtage førnævnte etiske standpunkter? Er disse etiske synspunkter virkelig så alment selvindlysende? Kan man virkelig uden videre slutte sig til sådanne etiske synspunkter ud fra almindelig sund fornuft? Det tvivler jeg på, at ret mange danskere vil mene.

Forudsætter sådanne etiske synspunkter ikke en speciel åbenbaring, at Gud gav sig selv til kende i Jesus Kristus, og at Gud fortsat vejleder den kristne kirke gennem de bibelske skrifter? Og hvis det er tilfældet, bør man så ikke også i højere grad anerkende, at der findes en kristen etik, som på nogle punkter afviger ganske markant fra folkeopinionen, og at der på nogle områder findes en væsensforskel på etiske fordringer, der er baseret på filosofiske og på teologiske overvejelser?

Hvis det er tilfældet, undsiges Luthers etiske position ifølge Nissen. Som jeg ser det, kan det imidlertid ikke være meningen, at den lutherske kirke skal overtage Luthers position blindt. Den må efterprøves kritisk. I dag eksisterer der efter min mening en unik mulighed for at udvikle en luthersk kristen etik, som kan være på omgangshøjde med et nutidigt pluralistisk samfund, hvor man jo finder jødiske, muslimske, kristne og mange andre etiske traditioner. For en god ordens skyld bør det i øvrigt nævnes, at Nissen har argumenteret for noget lignende de senere år.

Nuvel, jeg er klar over, at den problemstilling, som jeg her antyder, er mere kompleks end som så. Jeg håber imidlertid, at denne kortfattede introduktion vil skabe opmærksomhed om en vigtig teologisk udfordring, nemlig at udvikle en aktuel luthersk kristen etik. Her er det naturligt at forvente, at Menighedsfakultetet kontinuerligt bidrager til at udvikle teologiske refleksioner angående en sådan aktuel luthersk kristen etik, som kan tjene den lutherske kirke midt i de etiske udfordringer, som denne er konfronteret med i dag. Det er håbet, at denne udgivelse – i det små naturligvis – kan bidrage til en udvikling af etiske ressourcer, som kan tjene den kristne kirke af i dag.

Hermed bydes der således velkommen til nyeste nummer af Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke, som denne gang rummer artikler om blandt andet etik. Professor Kurt Christensen præsenterer og vurderer K.E. Løgstrups etiske projekt, adjunkt Jakob V. Olsen skriver om kristen etik i et moderne pluralistisk samfund, adjunkt Jeppe Bach Nikolajsen og studentersekretær Kristian Kappel skriver om Kevin J. Vanhoozers forståelse af menighedens liv med Bibelen, og endelig præsenterer lektor Jens Bruun Kofoed en artikel om tempelsymbolik i Det Gamle Testamente. Desuden responderer Kaj Mogensen på professor Peter V. Legarths anmeldelse af hans nyeste bog i seneste nummer af nærværende tidsskrift, og endelig præsenteres en række anmeldelser.

Rigtig god fornøjelse med læsningen!

Jeppe Bach Nikolajsen, ansv. red.